

EXPRESS

ILUSTROWANY

ROK I

Łódź, Środa, 23 stycznia 1946 roku

Nr 7

Nowy rząd we Francji

powstanie dziś.— Składać się będzie z przedstawicieli socialistów, komunistów i katolickiej partii ludowej

PARYŻ, 22. I. Zakończenie kryzysu rządowego we Francji spodziewane jest w dniu dzisiejszym. Toczą się narady trzech partii, a mianowicie komunistycznej, socjalistycznej i katolicko-postępowej. Przewidywane jest utworzenie rządu koalicyjnego, złożonego z powyższych trzech stronnictw.

***

PARYŻ, 22. I. Katolicka partia ludowa zgłosiła swą gotowość wzięcia udziału

tu w rządzie pod dwoma warunkami. Po pierwsze, aby na czele rządu stała osoba, która bez względu na swą przynależność partyjną mogłaby odegrać rolę rozjemcy w ewentualnych zatargach między stronnictwami. Jako drugi warunek wysuwa partia katolicko-postępowa żądanie, aby wszystkie partie biorące udział w rządzie, zawarły między sobą zawieszenie broni.

Jako najpoważniejszy kandydat na stanowisko szefa rządu francuskiego wymie-

niany jest socjalistyczny przewodniczący Zgromadzenia Ustawodawczego de Gouin.

Komuniści i Labour Party Uchwala połączeniową

LONDYN (BBC) — Jak donoszą z Londynu brytyjska partia komunistyczna zdecydowana jest połączyć się z Labour Party, i podporządkować się organizacji i dyscyplinie Labour Party. Ma to na celu podtrzymanie rządu socjalistycznego Wielkiej Brytanii.

Ob. Henryk Wachowicz

Popularny działacz robotniczy, poseł do KRN, członek MRN, pierwszy sekretarz Komitetu Wojewódzkiego PPS.

foto: Wrocławski

Rząd się zgadza a EAM grecki protestuje

LONDYN (BBC). Jak donoszą z Aten, w związku z notą delegacji rosyjskiej na Zgromadzenie Narodów Zjednoczonych w sprawie Grecji, skierowaną do Rady Bezpieczeństwa, odbyło się wezorem posiedzenie gabinetu greckiego. Premier grecki oświadczył, że brytyjskie siły zbrojne znajdują się w Grecji za zgodą rządu greckiego.

***

MOSKWA. Według doniesienia radia moskiewskiego, ambasador grecki w Moskwie przyjął delegację stronnictwa lewicowego EAM. Delegacja zwróciła uwagę na katastrofalną sytuację gospodarczą w Grecji i złożyła protest przeciw obecności wojsk brytyjskich w Grecji. Następnie delegacja wyraziła wdzięczność za zajęcie się obroną Grecji.

Bez węgla i światła

znalazły się Włochy w sytuacji katastrofalnej. Wszystkie fabryki będą zamknięte

RZYM, 22. I. Sytuacja ekonomiczna i wewnętrzna Włoch pogorszyła się znacznie. Specjalnie odczuwa się brak zapasów węgla, a w związku z tym możliwość zaopatrzenia wielkich miast w gaz i elektryczność. Obecne warunki klimatyczne panujące we Włoszech — wyjątkowa susza i niskie temperatury — spowodowały prawie całkowite wyczerpanie rezerw wodnych w centralach elektrycznych. Włochy są zasadniczo nastawione na produkcję „białego węgla” dzięki górzystej konfiguracji półwyspu Apenińskiego. Ministerstwo Robót Publicznych wydało komunikat, w którym stwierdza, że obecne rezerwy skończą się wkrótce prawie całkowicie, o ile warunki atmosferyczne nie ulegną zmianie, w takim wypadku ilość elektryczności przeznaczona dla użytku społeczeństwa zostanie jeszcze zmniejszona według wszelkiego prawdopodobieństwa aż do 50 procent stanu obecnego.

Dziennik ekonomiczny „Il globo”, komentując tę sytuację zwraca uwagę na fakt, że w czasie działań wojennych na terenie Włoch ołbrzymia ilość elektrowni została całkowicie lub częściowo zniszczona. Nasuwa się wciąż oczywiście problem odbudowy tych zakładów i konstruowa-

nia nowych. Z północnych Włoch nadchodzi wiadomości, że jeśli nie nastąpi jakas poprawa sytuacji, północne Włochy

pozostaną całkowicie bez elektryczności, co pociągnie za sobą zamknięcie wszystkich tutejszych zakładów przemysłowych.

Premier świata...

Dziś ma być wybrany sekretarz generalny Organizacji Narodów Zjednoczonych

LONDYN (BBC). W dniu dzisiejszym odbędzie się nieoficjalne posiedzenie Rady Bezpieczeństwa, przy Organizacji Narodów Zjednoczonych, celem obioru sekretarza generalnego Organizacji. Sprawa ta była przedmiotem obrad na poniedziałkowym zebraniu Ra-

dy, które jednak nie dały żadnych wyników.

W dzisiejszym posiedzeniu weźmie udział przewodniczący delegacji radzieckiej, zastępca komisarza dla spraw za granicznych, Wyszyński, który w dniu wczorajszym przybył do Londynu.

Nosił wilk razy kilka...

Przymus pracy w Niemczech

Kartki żywnościowe otrzyma tylko ten, kto pracuje

LONDYN (BBC). Komisja międzyaliantów w Niemczech wprowadziła powszechny przymus pracy dla wszystkich mężczyzn w wieku od lat 15 do 65 i kobiet

od lat 15 do 55. Karty żywnościowe będą wydawane tylko tym osobom narodowości niemieckiej, które będą posiadały zaświadczenia o wypełnieniu obowiązku pracy.

Tego nie było od 53 lat

Spadek produkcji stali i brak mięsa wskutek strajku w St. Zjednoczonych

LONDYN (BBC). Z Waszyngtonu donoszą, iż Rząd Stanów Zjednoczonych postanowił przejąć kontrolę nad produkcją przetworów mięsnych, o ile do dzisiejszego strajk w tej gałęzi nie zostanie zlikwidowany.

Wskutek strajku w przemyśle stali-

wym produkcja stali w Stanach Zjednoczonych spadła do poziomu nie notowanego od 53 lat.

Wskutek strajku w Stanach Zjednoczonych straty poniesione w zarobkach robotniczych sięgają sumy 3 milionów funtów.

Flota niemiecka będzie podzielona między Rosję, Wielką Brytanię i Stany Zjednoczone

LONDYN (BBC). W dniu wczorajszym został wydany w Berlinie wspólny komunikat trzech mocarstw, Rosji, Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych, podający do wiadomości układ zawarty przed miesiącami na posiedzeniu tajnym.

Układ ten dotyczy podziału floty niemieckiej i orzeka, iż jednostki floty niemieckiej, które mogą być doprowadzone do stanu używalności, wraz z 30 jednostkami łodzi podwodnych mają być podzielone w równych częściach między powyższe trzy mocarstwa.

Brytyjski minister spraw zagranicznych oświadczył, iż Wielka Brytania odwróci Francji część swego udziału.

Sprawa Grecji i Indonezji będzie rozpatrywana w środę

LONDYN (BBC). W środę odbędzie się oficjalne posiedzenie Rady Bezpieczeństwa przy Organizacji Narodów Zjednoczonych, na którym rozpatrzone zostaną wnioski delegacji rosyjskiej i ukraińskiej republik radzieckich w sprawie Grecji i Indonezji.

Sytuacja węglowa w Anglii

LONDYN, 22. I. Artur Horner, pełnomocnik rządu brytyjskiego dla spraw produkcji węgla i członek komisji centralnej związku zawodowego górników Wielkiej Brytanii oświadczył na zebraniu londyńskich delegatów związków zawodowych, że sytuacja w przemyśle węglowym jest w obecnej chwili tak poważna, iż zagraża planom rządu, dotyczącym nacjonalizacji przemysłu i usunięcia groźby bezrobocia. Dodał on, że obecny stan rzeczy może w bliskiej przyszłości przysporzyć wiele kłopotów rządowi partii pracy. Przyczyną niskiej produkcji węgla jest katastrofalny brak wykwalifikowanych sił roboczych. Warunki w przemyśle węglowym, obciążonym zburzonym dziedzictwem nieudolnej gospodarki prywatnej są główną przyczyną spadku liczby zatrudnionych górników z 1.200.000 po zakończeniu pierwszej wojny światowej do 700.000 w chwili obecnej. Warunki te nie stanowią żadnej zachęty dla młodzieży, by obracała za swój zawód górnictwo. Jeśli nie nastąpi wkrótce świeży napływ sił roboczych do kopalni, me będzie w ogóle w Wielkiej Brytanii górników za 10 lat. Komisja centralna związków zawodowych górników opracowała „Kartę węglową”, dotyczącą reform i najlepszych warunków pracy w przemyśle węglowym.

Kontrola energii atomowej

LONDYN (BBC). Dziś w godzinach popołudniowych odbędzie się plenarne posiedzenie Organizacji Narodów Zjednoczonych, na którym omawiana będzie sprawa komisji dla kontroli energii atomowej. W posiedzeniu tym weźmie udział sekretarz stanu Stanów Zjednoczonych Byrnes, który za parę dni opuszcza Londyn i udaje się do Waszyngtonu.

Czytajcie i ogłaszajcie się w „Expresie Ilustrowanym”

W angielskiej strefie okupacyjnej

Stosunki angielsko-niemieckie w dziedzinie administracyjnej. — Niemcy podnoszą głowy. — Dawni znani hitlerowcy cieszą się wzglądami. —

Artykuł, zamieszczony w tygodniku angielskim „Reynold News“

Artykuł ten zamieszczony w tygodniku angielskim „Reynold News“ porusza stosunki, panujące pod okupacją angielską; stosunki, które stały się już glośne w całej Europie. Jest to pierwsze tego rodzaju wystąpienie w prasie angielskiej.

Delegaci brytyjskiego Zgromadzenia Związków Zawodowych, bawiący osobiście w Niemczech, opowiada o niezadowolenu i niepokoju, wywołanym tam przez zatrudnianie w administracji brytyjskiej znanych hitlerowców. Naczelna Rada Zgromadzenia Związków Zawodowych ma zamiar złożyć w tej sprawie petycję do rządu.

Korzystając z tego pozwolimy sobie zwrócić uwagę opinii publicznej na skandal, który podminowuje nie tylko w Niemczech, ale w całym świecie — wiarę w zamiar całkowitego wyeliminowania faszystów, głoszony przez Wielką Brytanię.

Przez długie miesiące przenikały do nas nieprawdopodobne wieści. Wiadomości o brytyjskich urzędnikach nie rozumiejących celów, o które biliśmy się w tej wojnie, otwarcie współpracujących z ludźmi, którzy dawniej pracowali dla Hitlera i równie otwarcie odznaczonych przez ludzi wracających z obozów koncentracyjnych.

Te sympatia do faszystów podniosła na duchu grupy, gotowe, jak zawsze do rządów niemieckiego militarystów. Te sympatia dała kolosalne poparcie dla wszystkich, których jedynym celem jest wywołanie nienawiści między Brytami Zachodnimi a Związkiem Radzieckim.

Byli więźniowie obozów koncentracyjnych są prosto ignorowani.

W policji i sądownictwie

Otrzymałem stopy listów od oficerów i żołnierzy brytyjskich stacjonujących w Niemczech. Wszystkie one mówią o tym samym i wszystkie one wyrażają zdziwienie, że rząd labourystów pozwala na prowadzenie tego rodzaju polityki.

Wiadomości te wydostają się z Niemiec bardzo wolno i możliwa jest rzecza, że pewne wypadki poruszone przez mnie w tym artykule zostały już wyjaśnione i naprawione. Naprzykład przejęcie kopalni w Zagłębiu Ruhry mogło doprowadzić do pewnej poprawy na tym obszarze. Dowiedziałem się również, że w Hamburgu zainteresowano się już kilkoma najbardziej jaskrawymi faktami.

Obraz całości wywołuje jednak w dalszym ciągu niepokój o przyszłość.

Oto, co mówi jeden oficer angielski podróżujący często po strefie brytyjskiej i znający doskonale warunki tam panujące.

Pod okupacją brytyjską żyje tysiące antyfaszystów, palących się prosto do pracy nad zmianą wyglądu swego kraju i umysłów jego mieszkańców. Największą część swej energii z używają oni na uzyskanie od Zarządu Wojskowego zezwolenia na jakąkolwiek działalność. Ludzi, którzy cierpieli w Dachau i Buchenwaldzie, bohaterów ruchu podziemnego, traktuje się, jak małe dzieci lub jak złączy balast. Byłych członków partii nazistowskiej zatrudniają natomiast satkami w administracji wszystkich prawie miast niemieckich. Jeden z żołnierzy angielskich zainteresował się oficerami policji, zatrudnionymi dotychczas w okupowanym przez nas Hamburgu. Podano mi kilka nazwisk: Klawe, obecnie dowódca oddziału, zlecał SS; major Scheffler, oficer specjalny w oddziale SS, obecnie przyjęty przez Zarząd Wojskowy, jako kontroler ruchu; Kosterow, oficerowi hitlerowskiej

policji berlińskiej powierzyli Brytyjczy reorganizację policji hamburskiej.

Te same stosunki panują w sądownictwie. Większość sędziów rekrutuje się z dawnych hitlerowców. Pewien antyfaszysta niemiecki złożył u władz hamburskich podanie o zwrócenie mu radioodbiornika skonfiskowanego w swoim czasie przez policję nazistowską. Sędziowie Uhde i Kroenig, pozostawieni w urzędzie przez Anglików, odrzucili jego żądanie, motywując, że odbiornik został skonfiskowany, „stosownie do prawa, za słuchanie audycji stacji zagranicznych“. Audycje zagraniczne nadawane były z Londynu w czasie, gdy w Hamburgu rządził jeszcze Hitler!

Przynależność do partyzantów jest źle widziana

Heinrich Vallensiek, antyfaszysta niemiecki, bił się wspólnie z czeskimi partyzantami i został ranny. Po kapitulacji Niemiec powrócił do swego rodzinnego miasta — Herne, Zagłębie Ruhry i próbował otrzymać posadę w prowincjonalnym rządzie Westfalii.

Wyznaczony przez Anglików nadzorca prowincji dr Amelunxen odpowiedział mu następującym listem:

„Przylączył się pan do czesko-rosyjskich partyzantów, działających na terenie dawnego Protektoratu jeszcze przed okupacją i brał pan z bronią w rękę udział w walkach przeciwko wojskom niemieckim. Jest rzeczą jasną, że wobec tego nie możliwością jest zatrudnienie pana w niemieckiej służbie publicznej.“

W Luneburgu usunięto z Niemieckiej Rady Powiatowej jednego z jej członków, jedynego komunistę, byłego członka parlamentu. Cztery partie anty-faszystowskie — socjal-demokraci i liberalni — zebrały w ciągu dwóch dni 18.000 podpisów pod petycją o jego ponowne wprowadzenie. Jeden z Urzędników Zarządu Wojskowego odmówił załatwienia tej sprawy pod pozorem, że podpisy zostały zebrane pod przymusem.

Podczas wojny w nadawanych z Londynu audycjach w języku niemieckim atakowano ostro przemysłowca niemieckiego Herberta Tangelmana. Jeszcze w roku 1927 przystał on do hitlerowców i popierał ich czynnie przez cały czas. Dziś jest on głównym doradcą dla spraw włókienniczych przy zarządzie brytyjskim w Westfalii.

Inny znów żołnierz opowiada o „wizycie“ jaką złożył na wielkim folwarku pod Hamburgiem. Właścicielem tego folwarku jest dobrze znany hitlerowiec. Dorobił się on podczas wojny fortuny na niewolniczej pracy robotników polskich i sowieckich. Kiedy dawniejsi polscy niewolnicy zaatakowali jego folwark, żołnierzom angielskim wydano rozkaz strzelania. Jeden Polak został zabity. Dwóch rannych. Byli hitlerowice żyje nadal i jest panem swojej posiadłości.

Stosunek do „obozowiczów“

Wszystkie listy zgadzają się w jednym. W umysłach większości urzędni-

ków brytyjskich głównym wrogiem Anglii są, osoby wywiezione do Niemiec na roboty i jeszcze tu przebywające (displaced persons), a przede wszystkim Polacy i Rosjanie.

Na tym tle występuje tu jeszcze, nigdy nie kończący się potok propagandy antysowieckiej.

Mamy oficerów brytyjskich siedzących w kawiarniach z Niemkami, będącymi dawniej członkami partii hitlerowskiej i dyskutującymi z nimi na temat „nadchodzącej“ wojny z Rosją.

Czy wobec takiego stanu rzeczy możemy się dziwić, że każdy hitlerowiec w Niemczech podnosi głowę i zadziera nos? Wszystkie siły reakcji starają się o wsparcie w błonnej nadziei, że ich dzień wróci znowu, że nadejdzie „nieunikniony“ rzekomo konflikt z Armią Czerwoną.

Wojny z Rosją nie będzie! Brytyjska klasa pracująca, której reprezentanci stanowią dziś w Izbie Gmin większość zniszczy wszystkich próbujących do takiej wojny doprowadzić. To jednak, co się dzieje w brytyjskiej strefie okupacyjnej, zatruwa atmosferę.

W Ministerstwie Wojny i w Ministerstwie Spraw Zagranicznych wiodą nadal prym ludzie, którzy uczyli się swej pracy za dawnych, dobrych lat spokoju. Nie mogą oni zrozumieć, że ofiary i ciężary tej wojny znośliśmy dla tego, że chcieliśmy zniszczyć faszystów za wszelką cenę.

Najwyższy czas, byśmy im do tego zrozumienia pomogli. Jad.

Prusacy Azji - Japończycy

W Japonii istniał do ostatnich czasów zwyczaj sprzedawania dziewcząt przez rodziców

Żaden z narodów azjatyckich nie przyjął tak szybko zdobyczy techniki europejsko-amerykańskiej jak prusacy Azji — Japończycy. W przeciągu krótkiego czasu zmodernizowali się tak szybko, że w niektórych dziedzinach śmiało dorównać mogli swoim mistrzom.

Jeśli jednak zupełnie nowoczesne były ich fabryki przemysłowe, okręty, samoloty bojowe, jeśli Japończyk porzucił nawet swoje barwne kimono dla europejskiego surduta, w wielu wypadkach pozostał on wierny średniowiecznym tradycjom.

W kraju „kwitnącej wiśni“ do dziś dnia dzieją się rzeczy, które nie do pomyslenia są w Europie.

W Japonii istnieje do tej pory zwyczaj sprzedawania młodych dziewcząt przez rodziców.

Policja japońska nie przesładuje rodziców, uprawiających haniebną handel lecz dziewczętami, usiłujące uchylić się od brzołającego ich losu.

Rząd japoński zabrania sprzedawania dziewczętom opuszczania bez specjalnego zezwolenia domu swych władców, a zezwolenia takie udzielane są przez policję bardzo rzadko — najwyżej 2—3 razy do roku.

Główny kontyngent stanowią dziewczęta ze wsi. Do tej pory największym popytem „artykuł“ ten cieszył się w dzielnicy przemysłu jedwabniczego. Właściciele, posiadający 3 córki, przynajmniej

jedną sprzedawali do fabryki na okres 5 do 10 lat. Dawniej cena za jedną ładną japońkę wynosiła kilka tysięcy złotych na naszą przedwojenną walutę, potem jednak, wobec panującego w Japonii kryzysu, który dotknął szczególnie przemysł jedwabny, ceny te znacznie spadły. Kryzys uprosił również technikę kupna — sprzedaży. Dawniej bowiem Japonie objeżdżali liczni agenci, którzy skupowali dziewczęta i dostarczali je na zamówienie, obecnie rodzice, którzy chętnie pozbywają się darmozjada, sami wysyłają swe córki do większych miast, gdzie można je nabyć za minimalną opłatą.

Kryzys w przemyśle jedwabniczym a potem wojna sprawiły również, że „towar“ szedł na inne przeznaczenie. Głównymi odbiorcami stały się już nie zakłady przemysłowe, lecz nocne restauracje i herbaciarnie. Jak bardzo handel jest rozpowszechniony świadczy o tym bodaj fakt, że we wsi japońskiej Kukumi — Montabura na 700 zabudowań mieszkalnych pozostało niesprzedanych zaledwie 100 dziewcząt, a to wyłącznie dzięki ich niekorzystnym warunkom zewnętrznej lub wewnętrznej.

O ile zdarza się kiedykolwiek, że ojciec zapagnie wykupić swą córkę przed terminem musi zapłacić za to sumę, wielokrotnie przewyższającą osiągniętą w swoim czasie za córkę wynagrodzenie. Handlarze bardzo drogo oceniają koszty wychowania „nabytych“ dziewcząt, które przechodzą kurs gry na lutni, śpiewu i innych umiejętności, wymaganych od gejsz japońskich.

Jeśli przed wojną powstała w Japonii „Patriotyczna Liga Kobieca“ walcząca z handlarzami dziewcząt. Jednakże akcja jej dawała niezbyt efektowne wyniki.

Obecnie, kiedy Japonia okupowana zostaje przez wojska amerykańskie, zmieniło się w niej wiele. Żelazny dyktator „kraju kwitnącej wiśni“ Mac Arthur wydał szereg zarządzeń, zwalających mnóstwo dawnych a często wysoce niemoralnych praw i zwyczajów. Między innymi zabroniony został handel dziewczętami.

Odtąd gejsze w herbaciarniach japońskich rekrutować się będą wyłącznie z ochotniczek: a tych chyba w związku z powojennym kryzysem nie zabraknie tam.

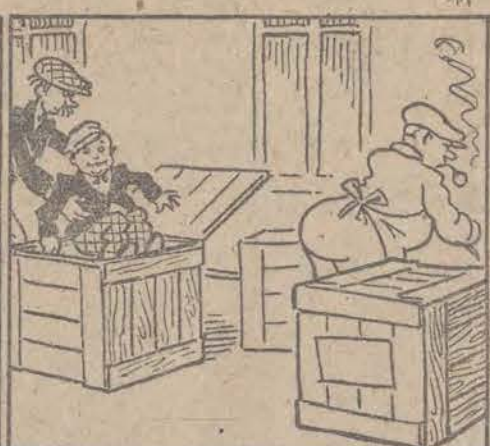
Polak — najlenszym szachistą świata

Dr. Tartakower mistrz Polski w grze w szachy zdobył tytuł najlepszego światowego szachisty w turnieju „championatu“, który odbył się w Hastings.

Bezrobocie w USA

WASZYNGTON, 22 I. Według danych ministerstwa Pracy liczba bezrobotnych w USA łącznie ze zdemobilizowanymi żołnierzami wynosiła w dniu 1 stycznia br. 3 i pół miliona. Ministerstwo Pracy przypuszcza, że na wiosnę br. ilość bezrobotnych w Stanach Zjednoczonych wzrośnie do 8 milionów.

WICEK I WACEK (w czasie okupacji)

WACEK: — Niemcy mnie gonili! Splunąłem przed magistratem! —
WICEK: — Tylko spokojnie! Schowam cię w jednej z tych skrzyń i przeczekaasz..

WICEK: — Siedź tu spokojnie i nie się nie odzywaj.. —
WACEK: — Nie jestem fraterem, tylko zakryj dobrze skrzynię!

WICEK: — Uważaj! Piszę adres na skrzyń i pojedziesz do domu pocztą, jak hrabia! Morowy pomys! Prawaa? No, odezwij się..

WICEK: O rany! Pomyliłem skrzynię i Wacek pojedzał w nieznaną! Cóż ja teraz pocznę z tym mydłem? Wacuniu, gdzie jesteś? —

Program radiowy na dziś

14.30 Koncert solistów w wyk.: Edwarda Pawliaka — bas, Wanda Klimowiczowa — fortepian, 14.50 Muzyka z płyt — „Błękitna Rapsodia” — Garskwina, 15.00 Wiadomości z miasta i prowincji, 15.05 Czytamy gazety, 15.15 Rezerwa 15.20 Przechadzki po mieście — pog. informac. Marka Zagajnego, 15.30 Audycja dla robotników: 1) „Lenin” — fragment z poematu Włodzimierza Majakowskiego w przekładzie Piotra Kożucha — recyt. Stefan Śródka, 2) Wywiad z kierown. I-my A. G. Borst w Zgierzu, ob. Wiktoorem Bragoczewskim — w oprac. Ju. Jusza Pogoń-Słuzowski, 3) Płyty, 16.00 W-wa 18.20 Rozmaitości, 19.00 W-wa 19.15 Kwadrans muzyki lekkiej w wyk. Tadeusza Dobrzyńskiego — fortep. 19.30 W-wa 21.30 Koncert Życzeń, 22.00 W-wa 23.00 Program na jutro, zakończenie audycji i Hymn do 23.05.

Kina

„Polonia” — Piotrkowska 67 i „Teatra” — Piotrkowska 103, Wielki film o triumfującej miłości „Czeka na mnie” „Saltyk” ulica Narutowicza 20 i „Gdynia” Przejazd 2, Nieuchwytny Smith „Adria” Główna 1 i „Wisła” Przejazd 1 „Lenin w 1918 r.” „Stylowy” Kilńskiego 123 „Jenny” „Włókiarz” Zawadzka 16 „Hel” „Legionów 24. Wspaniały film amerykański, pełen przepięknych melodii „Wiem, walczy” „Tary” „Sienkiewicz 40 i „Przedwiośnie” „Zeromskiego 74 76, Arcywesoła komedia muzyczna produkcji polskiej „Pani minister tańczy” „Wolność” „Napierkowski 16 — „Roma” „Rzgowska 36, Przepiękny amerykański film muzyczny „Pieśniarz Zachodu” „Robotnik”, ulica Kilńskiego Nr. 178, Amerykańska komedia muzyczna „Rozwiedz się” „Zachęta”, Zgierska 26, Francuski dramat miłosny „Zdobycy Maroka” „Baika”, Franciszkańska 31, Arcywesoła komedia „Pietro wyżej” „Record”, Rzgowska 2, Monumentalny film produkcji radzieckiej „Piotr I” „Muza” Ruda Pabianicka „Gunga Din”.

Właściciele, dzierżawcy i zarządcy domów, hoteli, pensjonatów, powinni się zaopatrzyć w pieczętki ustalonego wzoru

Wydział Ewidencji Ludności Zarządu Miejskiego w Łodzi podaje do publicznej wiadomości, że z dniem 1 marca 1946 r. wszyscy właściciele i dzierżawcy domów, hoteli, pensjonatów, domów noclegowych, burs, przytułków itp., zarządcy domów, wyznaczeni przez Zarząd Nieruchomości opuszczonych i Porzuconych do sprawowania opieki nad mieniem opuszczonym i porzuconym oraz osoby upoważnione do prowadzenia meldunków — winni zaopatrzyć się w pieczętki domowe.

Wzór pieczętki obeerzeć można w Wydziale Ewidencji Ludności (Oddziale Meldunkowym), ul. Al. Kościuszki Nr 21, front, parter, prawa strona oraz w Biurach Meldunkowych, mieszczących się na terenie poszczególnych komisariatów, a mianowicie:

Biuro Meldunkowe Nr 1 — Limanowskiego Nr 28, Biuro Meldunkowe Nr 2 — Piłsudskiego Nr 36, Biuro Meldunkowe Nr 3 — Szpitalna Nr 1, Biuro Meldunkowe Nr 4 — Kilińskiego (róg Senatorskiej), Biuro Meldunkowe Nr 5 — Mochnickiego Nr 5, Biuro Meldunkowe Nr 6 — Bednarska Nr 24, Biuro Meldunkowe Nr 7 — Piotrkowska Nr 04, Biuro Meldunkowe Nr 8 — Gdańska Nr 28, Biuro Meldunkowe Nr 9 — 11-ga Listopada Nr 99, Biuro Meldunkowe Nr 10 — Limanowskiego Nr 17.

Biuro Meldunkowe Nr 11 — Łagiewnicka Nr 101, Biuro Meldunkowe Nr 12 — Brzezińska Nr 122, Biuro Meldunkowe Nr 13 — 14 — Rzgowska 146, Biuro Meldunkowe Nr 15 — Ruda Pabianicka, w budynku Sta. rostwa Grodzkiego Południowo-Łódzkiego.

Wydział Ewidencji Ludności zaznacza, iż po wskazaniu wyżej granic karty meldunkowe bez pieczętek nie będą przyjmowane przez Biura Meldunkowe.

Każdy musi być zameldowany

Wydział Ewidencji Ludności Zarządu Miejskiego w Łodzi podaje do publicznej wiadomości, iż począwszy od dnia 2 stycznia 1946 r., powołane zostały do życia specjalne lotne komisje meldunkowe. Do zakresu czynności tych komisji należy systematyczna i szczegółowa kontrola istoty stanu zameldowania i wymeldowania osób na terenie poszczególnych nieruchomości w granicach Wielkiej Łodzi.

Ponieważ wstępne wyniki z przeprowadzonych lustracji wykazują, że wiele osób nie przestrzega obowiązków meldunkowych, przeto Wydział Ewidencji

Teatry

TEATR KAMERALNY DOMU ŻOŁNIERZA Codziennie o godz. 19.15 komedia Tadeusza Rittnera pt. „Głupi Jakób” w wykonaniu zespołu kameralnego D. Ż.

TEATR W. P. dziś ostatnie wieczorowe przedstawienie komedii Rene Fauchol's — Ostrożnie świeżo malowane!.. z Jackiem Woszczerowiczem, Godiewską, Jezierską, Łabuńską, Buczycką, Mrozowską, Bugajskim Daczyńskim, Hańszą i Modrzewskim: Reżyseria Edmunda Wiercińskiego. Jutro po trzydniowej przerwie największy sukces Teatru W. P. — Figara

TEATR POWSZECHNY TUR Codziennie o godz. 19 min. 15 Świerszcz i komedii Dickensa, jedna z najpiękniejszych i najpoetyczniejszych sztuk literatury teatralnej

Łódź wyjaśnia, iż do zarządzenia ob. Prezydium Miasta z dnia 23 maja 1945 r., wszyscy mieszkańcy, którzy bez różnicy poci i wieku, przebywający dłużej niż 24 godzin w obrębie Łodzi winni być zameldowani przed upływem następujących 24 godzin.

Obowiązek dopilnowania zameldowania i wymeldowania ciąży na lokatorze głównym, głowie rodziny, pracodawcy, dozorcach domowych i domowych komitetach lokatorskich w stosunku do lokatorów zamieszkujących względnie przebywających na terenie danej posesji.

Codzienna nowelka „Expressu”

Szczeście Irenki

— A więc już dziś o ósmej! O ósmej przyjdzie do mnie! — radowała się Irenka, podnosząc się z łóżka.

To przecież było niesłychane. Przed dwoma dniami zaprosiła ją Wiktoria, bogata przyjaciółka, posiadająca własną luksusową willę, i własny samochód. Tam właśnie Irena po raz pierwszy w życiu ujrzała młodego, zamożnego przemysłowca, Piotra Parczyńskiego, który w tym czasie wzbudzał ogólne zainteresowanie.

Wiktoria odwiedziła tego dnia kilka wyjątkowo ładnych i eleganckich kawiarni.

Ale Piotr na żadną z nich nie zwracał uwagi. Rozmawiał tylko z Irenką, biedną Irenką, steno-pistką, która ze swej skromnej pensji musiała jeszcze utrzymać brata.

Nie wiec dawnego, że wieczór ten pozostawił na Irence niezatarte wrażenie. Piotr odwiózł ją przecież do domu własnym samochodem, kupił dla niej proste piękny bukiet kwiatów, a gdy żegnał się przed jej bratem powiedział:

— Chciałbym bardzo spotkać się z panią. Kiedy pani ma czas?

Irenka odpowiedziała mu bez namysłu:

— W środę, o ósmej wieczorem, to ja pracuję w biurze.

I właśnie dziś była środa. Wieczorem przyjdzie Piotr!

Irenka do tej pory jeszcze nie pomyślała o fatalnym stanie swej garderoby.

Dopiero teraz podniosła się z łóżka i uświadomiła sobie, że jej jedyna wieczorowa sukienka jest już zniszczona, że nie ma ani odpowiedniego kapelusza, ani pantofel, ani nawet pończoch.

Będzie więc musiała wszystko pożyczyc. Ale na to trzeba wiele czasu. Jeśli pójdzie do pracy, to nie zdąży tego załatwić.

Zainteresowała więc natychmiast do

Wiktoria: — Mam dziś chora — powiedziała.

— Nie mogę przyjść. Do tej pory jeszcze nie opuściła zajęć. Na pewno się nie spóźniła. Dlatego więc nie musiała zwolnienia.

A po godzinie później Irenka znalazła się już u Wiktorii.

Przyjaciółka spała jeszcze. Musiała czekać prawie całą godzinę.

Gdy Wiktoria przyjęła ją wreszcie, z uśmiechem wypowiedziała swą prośbę. Chodziło o wieczorową sukienkę.

— Ależ z największą przyjemnością — odpowiadała się Wiktoria, która już wiedziała o randce z Piotrem — Oczywiście, że ci pożyczę.

A gdy legnęły się w korytarzu, Wiktoria szepnęła:

— Pożyczone rzeczy przynoszą szczęście. Jestem pewna, że i tym razem ci się uda!

Irenka była zachwycona suknią.

Niestety, trzeba było myśleć i o innych częściach garderoby.

Pobiegła więc z kolei do Irmy, drugiej swej przyjaciółki. Nie zastała jednak jej w domu. Musiała więc pójść do innej.

Przez cały dzień biegała po mieście, jak szalona. Nie miała nic w ustach i nie mogła nawet myśleć o jedzeniu. Przecież trzeba było wszystko przygotować.

Piotr był przyzwyczajony do elegancko ubranych kobiet, musiała się więc dostosować do jego wymagań. Na szczęście, udało się jej wszystko pożyczyc.

Okolo godziny wpół do ósmej wieczorem wracała do domu „mierzalnie zmęczona, obciążona najrozmaitszymi paczkami. Miała już wszystko — piękną, czarną suknię, kapelusz, pantofle, jedwabne pończochy, a nawet luksusową białą i jakąś brzoletkę.

Jutro będzie musiała wszystko zwrócić. Ale dziś te wszystkie piękne rzeczy należą wyłącznie do niej!

Gdy dzwoniła do swego mieszkania, wybiło wpół do ósmej. Miała więc za ledwie pół godziny czasu. Nie zdążyła nawet wypocząć.

Otworzyła jej służąca.

— Jakiś pan czeka od kilku minut! — zepnęła cicho.

Irenka pobiegła do swego pokoju.

To był Piotr!

— Bardzo przepraszam — zawołał do Irenki, kłaniając się nisko. — Zwolniłem się dziś wyjątkowo wcześniej, więc już przyszedłem. Strasznie chciałem pa-

nią zobaczyć, nie mogłem już dłużej czekać.

Irenka zarumieniła się po uszy. Nie mogła wykszusić z siebie żadnej odpowiedzi. Paczka, w której znajdowały się pantofelki, wypadła jej z ręki.

— Ja... ja bardzo przepraszam — powiedziała wreszcie, ale nie zdążyła się jeszcze ubrać. Może pan parę chwil zaczeka w innym pokoju... Przecież nie mogę w tej sukni wyjść z panem na miasto, to nie wypada.

— Dlaczego nie wypada? — zaprotestował Piotr gorąco. — Nie chciałbym wcale pójść z panią do żadnego z tych wściekle nudnych, eleganckich lokali.

Mam już dość restauracji i przypuszczam, że pani również nie jest nimi zachwycona. Mój samochód czeka przed domem. Pojedziemy za miasto. Jeśli pani będzie sobie tego życzyła, to się zatrzymamy w jakiejś małej kawiarence.

Irenka była niezdolna mówić. Trzymała w ręku paczkę, w której znajdowała się wieczorowa sukienka i nie wiedziała, co ma robić.

— Ależ, panno Irenko — dodał Piotr — w tej prostej, skromnej sukience, którą pani ma na sobie, jest pani podobnie. To ostatnie zdanie zaledwo wydukała.

Gdy jechali za miasto samochodem, Irence przypomniały się słowa Wiktorii.

— Pożyczone rzeczy przynoszą szczęście...

— Tak, nie stała z tych rzeczy, ale szczęście było to przyszło.

W szpitalach łódzkich

Wszystko zależy od stosunku lekarza do chorego. — „Wykończalnia” ludzi. — Jak polscy lekarze ratowali Polaków z rąk hitlerowców. — Tragiczne skutki pijaństwa

Sława lekarza nie zależy jedynie od ilości uzdrowień, które tu i ówdzie nazywają „cudownymi” i od poziomu przygotowania i wiedzy fachowej, ale i to w głównej mierze, zależy od jego stosunku do chorych.

„Dobry” doktor to wśród szerokich rzesz robotniczych i pracowniczych nie ten, co ma parę tytułów naukowych, bierze 500 zł. za wizytę, ale ten, który jest „ludzki”. Ta „ludzkość” znów to przecież bezpośrednio, szczerze zainteresowanie, słowa nietylko wypisane na recepcie, ale i słowa pociechy, tak dobrze sprawujące sugestie szybkiej ulgi i sugestie nadziei na wyzdrowienie.

I dlatego i przed wojną i teraz robotnicy mają swoich lekarzy, do których idą z całym zaufaniem, wyczuwając w nich najpierw oddanych sobie i życzliwych ludzi, a potem dopiero lekarzy.

Tacy właśnie lekarze spełniają rolę wynikającą ze zrozumienia istoty społecznej służby zdrowia. W czasie wojny zaś dobrzy doktorzy to przede wszystkim byli ten, który dawał zwolnienia. To mogli być prawdziwi Polacy.

Niemcy w szpitalach

Na oddziale pomocy lekarskiej w szpitalu dla ludności polskiej — Niemcy w czasie okupacji stosowali perfidną politykę. W szpitalu „August Bier Krankenhaus” na Zagajnikowej (obecny szpital Mościckiego), oddzielono Niemców od Polaków i zarówno lekarze jak i siostry niemieckie opiekując się chorymi Polakami przeczytywali sobie za dyshonor, za coś, co jest sprzeczne z hitlerowską ideą nadezwolności. Dlatego też szybko wyżyły się ze szpitala na Zagajnikowej Polaków, przetranszując oddział polski najpierw do Kochanówka, a potem już na cały dalszy ciąg wojny na ulicę Łomżyńską. Szpital na Łomżyńskiej to miejsce znane ludności niemal całej Łodzi, — jedyne dokąd przywożono zresztą chorych nietylko z miasta, ale i z innych miejscowości Warthegau.

Stąd też szpital zyskał sobie niestawianą opinię „wykończalni” nie dziwnego — chorych przywożono przewaźnie dopiero w ostatniej chwili, gdy już wszelka pomoc była zupełnie daremna.

W trzypiętrowym domu, który nigdy nie był szpitalem i nim nie będzie, bo na to nie posiada warunków (waskie korytarze i chorego na noszach trzeba nieść jak w cyrku, ściany zaplaskiwane, małe okna, brak sprzętu itd.) — była ostatnia ostoja dla chorej ludności polskiej przez długie lata niewoli.

Pracowali tu nieliczni lekarze Polacy, których Niemcy zostawili jakby celowo w Łodzi i na wolności, aby oficjalnie mogli asystować właśnie przy „wykończaniu” się nieszczęśliwych, zamęczonych pracą ponad siły, niedostatecznymżywieniem i niedzą onuszczenia.

Choroby „fikcyjne”

I dlatego lekarze, zatrudnieni tutaj, mieli olbrzymie pole do pracy nad ulżeniem w niedoli i cierpieniu. Zadanie to spełnili.

Zanim rozpoczęliśmy rozmowę z obecnym p. o. kierownika szpitala na Łomżyńskiej — dr. Sławińskim, wiedzieliśmy, że wiele spośród „ciężkich” zachorowań w czasie okupacji to były wypadki fikcyjne. „na linę”, ale nie wiedzieliśmy, że było ich tak dużo.

Ogromna ilość pacjentów, — mówi dr. Sławiński — przeszła przez nasz szpital w czasie wojny jedynie celem wprowadzenia w błąd Niemców. Wielu uchroniliśmy przed wywiezieniem na roboty do Altreichu. Robiło się to tak: Chory przychodzi, mówiąc przede wszystkim o co chodzi. Że ma wyjechać naprzykład za tydzień, lub dwa.

„Robiło mu się więc zapalenie ślepej kieszki. Oczywiście termin operacji wyznaczaliśmy po terminie spodziewanego wyjazdu — transportu. Jeżeli zaś transport miał wyjechać później „rozpoznawaliśmy” nagłe komplikacje unie możliwujące operację przed terminem wyjazdu.

Robiłem to sam, albo „komisyjnie” z doktorami: Gałczyńskim, Leśniakiem i Krajewskim. Arbeitsamt się wściekał, to samo dyrektor szpitala Niemiec Alfred Fischer, ale trudno nam było coś udowodnić. A że w praktyce poza szpitalną dawałem wiele zwolnień zagrożono mi obozem. Oczywiście skończyło się na groźbach i na rozkazie wydawania po operacji ślepej kieszki zwolnień jedynie na siedem dni(!). Myśmy dawali cztery tygodnie.

Czasem sytuacja była dość zabawna, jeśli pacjent któremu groził na ciele przymusowy wyjazd na okopy czy do Reichu sam się zgłaszał z prośbą, by mu zrobić operację ślepej kieszki, mimo że to nie było potrzebne ani konieczne. Operowaliśmy więc dając pacjentowi dalszy parotygodniowy edeczek.

Ulatwiliśmy też paru więzniom politycznym których przywoziło gestapo — ucieczkę ze szpitala, w grudniu zaś 44 roku uchroniliśmy przed obozem koncentracyjnym jedną młodą dziewczynę, która miała wyrok skazania za działalność podziemną. Tuż przed wyjazdem do obozu tak doskonale symulowała napłył atak ślepej kieszki, że i „opiekunowie” dali się ogłupić. Przywieziono ją do szpitala, a mnie jako chirurga było kazano niezwłocznie zbadać chora i postawić diagnozę. Symulacja była mi jasna, nakażalem więc ją umieścić na obserwacji. Orzekłem

że wypadek jest bardzo poważny, operować jeszcze jednak nie wolno. I to ją uratowało, bo wkrótce był 12 styczeń i ofenzywa sowiecka a gestapo zajęło się własnymi sprawami.

Wraz z ucieczką Niemców zaczęło się w szpitalu prawdziwe piekło: dzień i noc mieliśmy pełne ręce roboty, jeśli tak można się wyrazić. Skutki bombardowania we wtorek i w środę były dość znaczne i wiele osób zmarło. W pamiętną środę operowałem ciężki przypadek wyrostka robaczkowego, gdy nagle obok w ogrodzie padła bomba wielkiego kalibru. Siostry uciekły w popłochu a tu chory leży na stole i czeka. Wśród leżących ze ścian i suwitów tynku — operacji dokonałem.

„Szpital dla biedoty”

Obecnie szpital przy ul. Łomżyńskiej czeka na lepsze pomieszczenie na ul. Północnej, które niecałkowicie ma zwołać Armia Czerwona.

W naszych warunkach — mówi dr. Sławiński — praca jest rzeczywiście ciężka. Stan sanitarny niezadawalający do tego stopnia, że otrzymanych z Urzędu Łódźki nie można wstawić jedynie z obawy przed zaplaskiwaniem.

Szpital, jak wiemy, nie ma zbyt dobrej opinii. Pozostałe łódzkie szpitale nie przyniują niektórych b. ciężko chorujących ci idą do nas, a że to są najczęściej wypadki b. poważne — nie ma już nikogo czego ratować. Stąd — zostało nam jeszcze trochę sławy — „wykończalnia”. Po za tym mamy opinie szpitala dla biedoty.

Istotnie — nasi pacjenci to ludzie ciężkiej pracy fizycznej, prawdziwi proletariusze. Leczą się na koszt ubezpieczalni, czy opieki społecznej. Przez

nasz szpital przepływają cierpiący najniebezpieczniejszymi i stąd dzieje zasługujących na pomoc i

Rozumie to doskonale Wydział Zdrowia Zarządu Miejskiego i Inspektorat szpitalnictwa i zarówno nac. dr. Skibniewski jak i dr. Nitecki czynią wszystko, by pomóc chorym i cierpiącym usprawnić na terenie szpitala i rozwiązać najwłaściwiej.

Skutki pijaństwa

Jak dotąd pracujemy na dwu oddziałach: chirurgicznym i ginekologicznym przy udziale lekarzy Leśniaka, Krajewskiego, Jaczowej, Pawłowskiego, Baranowicza i Gałczyńskiego jako ordynatorów.

Na oddziale chirurgicznym mamy dużo pracy, tyle że bliscy jesteśmy pewnych smutnych wniosków. Oto gros ciężkich wypadków ulicznych, samochodowych i tramwajowych to skutki — pijaństwa. Ludzie się ro-pili. Wczoraj naprzykład, mieliśmy aż czterech wypadków przetrzeźniających się po piątym piątku, jeden pacjent przetrzeźniając się po piątym piątku, drugiego najechał samochód i tego niedało się już przywrócić życiu trzeciego — rabiło ciężko, a czwartego — przeciał sobie brzytwą wszystkie palce u ręki. Cała czwórka zdradzała znaczny stopień opilstwa.

Rzeczywiście — trzeba by dodać że wolność nie bardzo harmonizuje z tym lekceważeniem zdrowia i życia obywateli. Wielu zabrała wojna i ci do nas już nie wróca, zbyt wielu nawet by można było w dalszym ciągu szastać zdrowiem i życiem obywateli.

Ala cóż? Wódka staniała!

F. B.

Bilety tramwajowe na miesiąc luty

Co winny robić firmy, Rady Zakładowe i administracje domów

Bilety pracownicze na miesiąc luty 1946 r. będą sprzedawane za zwrot III kuponu rejestracyjnego karty żywnościowej wyrównawczej „Kat. W” za miesiąc styczeń-luty (na kuponie mies. luty).

W związku z tym firmy winny pobrać od pracowników wyżej wymienione kupony. Kupony należy naklejać na arkuszu papieru w ilości po 100 sztuk na każdym arkuszu w ten sposób, że pionowo i poziomo winno być 10 sztuk (10x10). Przy kupnie biletów należy przedłożyć listę imienną pracowników i załączyć taką samą ilość kuponów rejestracyjnych. Na liście obok nazwiska należy wpisać zawód pracownika i stan cywilny. Listy muszą być podpisane przez administrację firmy i Radę Zakładową.

Prawo do nabycia biletu pracowniczego dla jednego tylko członka rodziny ma wyłącznie głowa rodziny po przedstawieniu zaświadczenia administracji domu, że wymieniony jest głową rodziny, a członek rodziny nigdzie nie pracuje, lecz zajmuje się wyłącznie gospodarstwem domowym. Zaświadczenie musi być podpisane również przez administrację firmy i Radę Zakładową.

Przy kupnie biletu dla członka rodziny należy przedłożyć specjalną listę imienną

i załączyć zaświadczenia. Lista winna być również podpisana przez administrację firmy i Radę Zakładową. Na odwrotnej stronie biletu pracowniczego należy wpisać imię, nazwisko i adres posiadacza biletu, a prawdziwość danych potwierdza administracja firmy pieczęcią i podpisem. Na odwrotnej stronie biletu dla członka rodziny należy wpisać imię, nazwisko i adres pracownika i członka rodziny, a prawdziwość danych potwierdza również administracja firmy pieczęcią i podpisem. Korzystający z biletu powinien posiadać odpowiednie dokumenty osobiste, stwierdzające tożsamość osoby, ponieważ będą przeprowadzane kontrole. Bilety bez podpisu firmy i pieczęci nie będą honorowane i odbierane przez konduktorów.

Biletów nie wolno odstępować osobom innym. Za wszelkie nadużycia czyni się odpowiedzialnymi administrację firmy i Radę Zakładową.

Bilety rodzinne należy zakupywać jednocześnie z pracowniczymi, oddzielnie i dodatkowo wydawane nie będą.

Pracownicy firm prywatnych nie mają prawa do korzystania z biletów 62-przejezdowych.

Pracownicy kolejowi otrzymają bilety

na II kupon z miesiąca stycznia br. karty żywnościowej MK.

Sprzedaż biletów na punktach sprzedaży odbywać się będzie w czasie od 25 stycznia do 5 lutego br. Po tym terminie bilety sprzedawne nie będą.

17 dzikich psów

urodziło się w łódzkim Zoo

Niedawno donosiliśmy o narodzinach 3 lwiatka w łódzkim Zoo. Lwiątko rozwija się doskonale i sa atrakcją ogrodu. W ostatnich dniach urodziło się w Zoo 17 dzikich psów Dingo. Podkreślić należy, że 17 szczeniat, to potomstwo dwu zaledwie matek. Cztery szczeniata karmione są sztucznie. Dyrekcja Ogrodu, nie bacząc na mozolną pracę, jakiej wymaga racjonalna hodowla zwierząt, dołoży wszelkich starań, aby sztucznie żywione psy Dingo wychować. Będzie one cennym psychologicznym zamiennym, który umożliwi naszym Zoo dopełnić „dzierzostan w drodze wymiennej Handel wymienny zwierzętami egzotycznymi jest w dzisiejszych czasach podstawowym czynnikiem istnienia Zoo, z uwagi na kompletny brak importu zwierząt egzotycznych”.

Dr. Reicher

Specjalista chorób wenerycznych
Południowa 26.

Dobrze robi ten

kto się OGLASZA

w „Expressie Ilustrowanym”

Administracja: ul. Piotrkowska 102a
 w podwórzu

KUPON PREMIOWY
„EXPRESSU”
Nr 7
wyciąć i przechować

SPORT

WIELKĄ IMPREZĘ HOKEJOWĄ

winna zorganizować Łódź. — Wyciągnąć do sportu młodzież szkolną

Dwudniowa wizyta poznańskiej Lechii u ŁKS-u przekonała nas o dwu rzeczach. Sport hokejowy w Łodzi (i Poznaniu) znajduje się na bardzo niskim poziomie i wymaga bardzo intensywnej pracy — to byłoby mniej radosne.

2) Łódź ma dla hokeja wielkie zainteresowanie — z tego możemy być już bardziej zadowoleni.

W sobotę wieczorem, gdy reflektory zaalały strumieniem światła tafle lodową stadionu ŁKS, można było stwierdzić z satysfakcją, że jest on niemal całkowicie wypełniony. A przecież reklama nie była tak wielka i o hokeju nie wiele mówiono się dotychczas.

Wynika stąd, że publiczność łódzka ma „ped” do imprez sportowych i chętnie uczestniczy we wszystkim co się tylko da. Zjawisko to nie jest nowe. Mielśmy okazję stwierdzić je niejednokrotnie w lecie, kiedy to widownia zapelniała się nawet wówczas, gdy w programie nie figurowały sławne nazwiska, ani też nie należało oczekiwać takiej czy innej „wielkiej gry”.

Zresztą, przypominamy sobie z czasów przedwojennych, że Łódź zaliczała się do nielicznych ośrodków, z których PZPN korzystał chętnie przy przeprowadzaniu swoich meczów międzypaństwowych. Najwyższą magistraturą piłkarską wiedziała bowiem, że w Łodzi można liczyć na wielką frekwencję i że organizacja łódzka nie zwiedzie.

Rekordowe cyfry w Krakowie

Kraków jest dzisiaj bezspornie centrum hokejowym Polski. Złożyło się na to kilka przyczyn, a przede wszystkim ta, że Cracovia zdołała szczęśliwie uratować nie tylko pełny ekwipunek, ale co ważniejsze, niemal kompletną przedwojenną drużynę, którą uzupełniła ostatnio o dwu „Szwajcarów” — Urzon i Kasprzyckiego.

Urzon należał przed wojną do obiecującego narybku reprezentacyjnego. Kasprzycki był mniej „obiecujący”, okazuje się jednak, że szkoła szwajcarska, z której skorzystali w czasie swego pobytu po przekroczeniu przez część oddziałów armii polskiej we Francji, granic Helwecji, wyszła im wielce na korzyść. Szczególnie Kasprzycki, który był dawniej graczem „bez wyrazu”, jest dzisiaj asem atutowym Cracovii.

Cracovia potrafiła też z miejsca zorganizować się i rozwinąć szeroką inicjatywę. Wyjazd do Pragi przyniósł jej wprawdzie ciężkie dwie porażki, ale nie pozostał bez wartości. Gracze krakowscy mieli po pierwsze okazję znacznie wcześniej, niż wszyscy inni znaleźć się na lodzie, a po drugie zapoznali się z nową metodą i taktyką gry. Szkoła w tym znaczeniu była znakomita, gdyż czechosłowaccy hokeiści należą w tej chwili do najlepszych w Europie, co zadokumentowały zarówno w czasie pobytu swego w Szwecji, jak i w ostatnich dniach, uzyskując z reprezentacją Szwajcarii, mającą swą ustaloną markę, wynik remisowy 2:2.

O supremacji Cracovii przekonały nas też mistrzostwa hokejowe Krakowa, które przyniosły zwycięstwo „białoczerwonych” nad Wisłą 7:1 i nad Legią 25:1. Wisła zajęła drugie miejsce, zwyciężając Legię 5:0.

Poza tym Cracovia zmierzyła się z Krynickim Tow. Hokejowym, które ma za sobą wielką i piękną tradycję, a dzisiaj jest, ze względu na przejścia wojenne, jedynie „cieniem dawnej sławy”. Kryniczanie przegrali 15:0.

Zjawisko to jest tym dziwniejsze, że sport łódzki niestety nie zawsze stoi na odpowiednim poziomie, a doświadczenia uczą się w takich wypadkach lokalne zainteresowania imprezami są zazwyczaj znacznie mniejsze.

Nie będziemy teraz przeprowadzać analizy, dlaczego w Łodzi dzieje się odwrotnie. Cieszymy się z tego sportowego ustosunkowania się łodzian i uważamy, że należy je odpowiednio wyzyskać. Łodzianie zasługują na to, by odwzajemnić im się za to pozytywne nastawienie do sportu przez organizowanie wielkich interesujących imprez, z drugiej strony tylko przez zawody podnieść można poziom ogólny danej gałęzi sportu.

Dzięki zapobiegliwości kierownictwa sekcji hokejowej ŁKS posiadamy dzisiaj pierwszorzędną lodowicę, który nadaje się do przeprowadzania wielkich turniejów hokejowych na lodzie. Potrzebowałyby tylko pewnych niewielkich adaptacji i ulepszenia wejść, by bez trudu

„Warta”-mistrzem Polski

w siatkówce pań. — Ostateczna klasyfikacja turnieju

Turniej lubelski o mistrzostwo Polski w siatkówce pań wykazał, że poziom członków naszych drużyn jest zupełnie wyrównany, to też o ostatecznej klasyfikacji zdecydowało, wobec równości punktów, stosunek setów.

Dramatyczny przebieg miała ostatnia walka, w której łódzki TUR zmierzył się z AZS-em warszawskim i dzięki zwycięstwu nad swym przeciwnikiem wprowadził na tron „Wartę” poznańską, która okazała się godną kontynuatorką wielkiej tradycji Poznania w grach sportowych.

Drużyna TUR-u łódzkiego ciesząca się

mogły się odbywać gry, gromadzące wielką ilość ciekawych.

Wydaje nam się, że o ile utrzyma się mroźna, pogodna, kierownictwo ŁKS powinno zorganizować większy turniej z udziałem Cracovii (prawdopodobnego mistrza Polski), ŁKS-u i jeszcze jednej lub dwu drużyn, które wykażą swe kwalifikacje na mistrzostwach Polski w Krakowie. Turniej możnaby rozłożyć na dwa ewent. trzy dni, co przyczyniłoby się w znacznym stopniu do jeszcze większej popularyzacji hokeja na lodzie w naszym mieście.

Poza tym chcielibyśmy, by Łódzki Okr. Zw. Hokeja na lodzie zastanowił się nad możliwością wciągnięcia drużyn szkolnych. Zdajemy sobie sprawę z ogromu trudności szczególnie w dziedzinie wyekwipowania, niemniej jednak tylko wśród młodzieży szukać należy narybku na przyszłość i ośrodek który pierwszy zajmie się tym odpowiednio odegra też w polskim hokeju z czasem właściwą rolę.

ogólnie bardzo dobrą opinią miała do pokonania szereg trudności natury organizacyjnej. Kierownictwo turnieju przeprowadziło bowiem losowanie, które wyraźnie krzywdziło łodzianki i trzeba było dopiero protestów i energicznych zastrzeżeń, by zmienić porządek, który wykazywał wszelkie cechy ułożonego z góry terminarza, bez uciekania się do urny.

Ostateczna klasyfikacja turnieju wygląda następująco: 1. Warta, 2. AZS — Warszawa, 3. Pomorzanki, 4. AZS — Lublin, 5. TUR — Łódź, 6. KS-Beskid, 7. RKS-Marymont.

Przygotowania do spisu ludności

Do biura naczelnego Komisarza spisowego miasta Łodzi, mieszczącego się w lokalu Wydziału Statystycznego przy Al. Kościuski 1, coraz liczniej zgłaszają się obywatele, którzy ofiarowują swą współpracę w charakterze komisarzy spisowych przy wyznaczonym na dzień 14 lutego spisu ludności. Zgłoszenia te są dowodem wysokiego wyrobienia obywatelskiego, gdyż praca komisarzy spisowych jest bezpłatna, a więc jedynym motywem zaofiarowania współpracy jest poczucie obowiązku społecznego. Zgłaszają się ludzie różnego wieku i różnego zawodu, a nie brak wśród nich takich, którzy już w przedwojennych spisach ludności brali czynny udział w charakterze komisarzy spisowych. Wszyscy uczestnicy akcji spisowej otrzymają zaświadczenia, stwierdzające pełnienie przez nich powinności obywatelskiej.

Spis ludności wywołuje żywe zainteresowanie w najszerszych kręgach społeczeństwa łódzkiego. Wobec ogromnych strat, jakie poniósł Łódź w dziedzinie ludnościowej na skutek bezprzykładowych zbrodni hitlerowskich jest niezmiernie ważnym ustaleniem dzisiejszego stanu ludności miasta. Przy spisie będzie uchwyconą całą ludność obecną, a więc ta ludność która noc z dnia 13-go na 14 spędziła w Łodzi, przy czym obojętną będzie rzecz, gdzie kto się zameldował. W ten sposób spis odzwierciedli nam dokładniejszy obraz stosunków ludnościowych Łodzi niż ewidencja ludności oparta na niezawsze dokładnych meldunkach. Zawsze jest bowiem rzeczą, że niejednokrotnie w meldunkowych figurują osoby, które owo już opuściły miasto, a nie zostały wyrejestrowane. Oczywiście ci wszyscy będą przy tym pominięci. O ile więc dotychczas opisy

dla Łodzi licza ludność zamieszkałą, o tyle na spisie i to bezpośrednio po jego zakończeniu dowiemy się, jaki jest rzeczywisty stan ludności miasta.

Dalej spis pozwoli nam ustalić, jaki jest rozkład ludności Łodzi według płci. Wobec ogromnej przewagi kobiet dokładne wyrobienie tej kwestii jest również rzeczą bardzo ważną. Rubryki spisu ludności dotyczące wieku ludności umożliwią określenie liczby: 1) dzieci i młodzieży do lat 18-tych; 2) ludności dorosłej, a mianowicie od lat 18 do 59, oraz 3) starców powyżej 60 lat. Wreszcie pytania dotyczące narodowości pozwolą ustalić obecny skład narodowościowy ludności Łodzi, w szczególności zaś ukazać nam liczbę osób narodowości niemieckiej, które są jeszcze w Łodzi.

Dla administracji publicznej i dla badań naukowo-statystycznych są to, wszystko niecierpiące opóźnienia dane.

Cała Łódź poprzez akcję spisową i ułatwi pracę komisarzy spisowych bo rozumie wielką doniosłość tej akcji. Spis ludności jest zawsze egzaminem świadomości obywatelskiej i mieszkańców miasta.

Wszystko z góry z pewnością zda ten egzamin chlubnie.

Dziury aptek

Data dykturują apteki:
Danieleckiego — Piotrkowska 127
Zajączkiewicza — Plac Boernera 37
Górczyńskiego — Przejazd 59
Krzynina — Pilsudskiego 54
Antoniewicza — Szosa Pabianicka 50
Stecila — Limanowskiego 37

Pisarski pozostał w Pradze

pod opieką najlepszego lekarza czeskiego

Jak wiadomo, łodzianin Józef Pisarski podczas meczu Polska - Czechosłowacja w Pradze, uległ złamaniu prawej ręki. Popularny bokser pozostał w Pradze w klinice dr. Hiraska, jednego z najlepszych w Europie chirurgów sportowych.

Pobyt łodzianina w stolicy Czechosłowacji potrwa przez kilka dni, poczym powróci do kraju pod opiekę jednego z naszych rodaków.

Wypadek; któremu uległ nasz pięściarz jest bardzo przykry, nie tylko dla niego samego, ale i dla całej drużyny polskiej, która z tego powodu uległa nieznacznej i niezasłużonej porażce.

Przykrym nieporozumieniem był entuzjazm widowni czeskiej, która kapitulację Pisarskiego przyjęła z entuzjazmem, nie orientując się widocznie w tragicznej sytuacji.

Przypomnimy, iż kilkanaście lat temu, Pisarski, walcząc jako reprezentant Warszawy, podczas walki z doskonałym Węgrem — Szigetim już się uległ podobnemu wypadkowi. Wówczas łodzianin bił się do końca ze złamaną ręką i osiągnął zaszczytny wynik remisowy.

Niestety należy przewidywać iż tym razem kariera jednego z naszych najlepszych i najsympatyczniejszych bokserów, została zakończona.

(g)

Łódź na arenie międzynarodowej

Łódź w niedługim czasie czeka wiele imprez sportowych. Mianowicie kierownik sekcji piłkarskiej i bokserskiej — ŁKS-u p. Klimczak, podczas pobytu w Pradze, zakontraktował szereg spotkań międzynarodowych. Tak więc Łódź będzie miała cztery mecze w piłce nożnej i dwa w boksie. W najbliższym czasie do naszego miasta Victoria — Złakow przyjeżdża mecz. W czasie Zielonych Świąt zobaczymy jedynastkę piłkarską „Behemias”. Drużyna ta ostatnio odbyła tournée po Francji, odnosząc liczne sukcesy.

Na tym nie koniec. Publiczność łódzka zobaczy również bokserów Czechosłowackich. W dniu 14 kwietnia ŁKS spotka się z B.T.C. Praha, Rewanż nastąpi w Czechosłowacji w dniu 13 maja. Druga ósemka słowacka „Tarnava” przyjeżdża do Łodzi i czwartego i rozegra mecz z ŁKS na otwartym stadionie.

Rewanż ustalony na dzień 30 czerwca. Ciepła ta zerroty czesko-łódzkie będą również startowały w Warszawie.

Wicemistrzowska drużyna czeska w Łodzi

W przyszłym tygodniu będzie w Łodzi startować zespół czechosłowacki w koszykówce i siatkówce A. C. Sparta-Praha. Drużyna ta była w 1940 r. mistrzem Czechosłowacji w koszykówce, a w 1945 r. wicemistrzem w siatkówce.

W zespole czeskim grają reprezentacyjni gracze, jak Benacek, Chytil i Třina.

ROBOTNICZE MISTRZOSTWO gier sportowych

1 i 2 lutego odbędą się w Warszawie robotnicze mistrzostwa w grach sportowych. W programie turniej siatkówki oraz koszykówki pań i panów

Łódzka organizacja PPS

podczas okupacji i w pierwszym okresie wolności.—Co o tym mówi popularny działacz robotniczy, ob. Henryk Wachowicz

Jednym z popularnych działaczy robotniczych na terenie Łodzi jest bezwzględnie ob. Henryk Wachowicz, wieoletni i zasłużony działacz OM. TUR. i Polskiej Partii Socjalistycznej. W związku z rocznicą oswobodzenia Łodzi i rocznicą odbudowy organizacji PPS, po zniszczeniu jej przez niemieckiego okupanta, który większość działaczy ruchu socjalistycznego wymordował lub wysłał do obozów koncentracyjnych, nasz sprawozdawca uzyskał wywiad u cieszącego się powszechną sympatią i zaufaniem robotników Łódzkiej obecnego Przewodniczącego Wojewódzkiego Komitetu PPS tow. Henryka Wachowicza.

— W jakich okolicznościach Ob. Przewodniczący znalazł się w styczniu ub. roku i jakie pozostały mu wspomnienia z pierwszych dni w oswobodzonym mieście?

— Do Łodzi przybyłem 21 stycznia z jednej miejscowości dawnej Gubernii, gdzie przebywałem podczas ostatnich chwil okupacji. Drogę do ukochanego miasta przebyłem częściowo piechotą, częściowo na radzieckich czołgach i wojskowych samochodach. Przemoczony podróżą, przemarznięty, a mróz był wtedy 20 stopni, od razu wziąłem się do pracy. Szło oto aby jak najszybciej zbudować partyną organizację. Nawiązałem natychmiast kontakty z przybyłymi z Centralnego Komitetu Wykonawczego PPS, tow. tow. Hanemanem i Mantlem, od których do stałem pełnomocnictwem na odbudowę partii na terenie miasta i Województwa, która od r. 1942, po wyaresztowaniu przez Niemców prawie wszystkich starych działaczy partyjnych nie wykazywała odpowiedniej żywotności.

— Pamiętam pierwsze dni w Łodzi, nastrój był wspaniały, ludzie pijani byli wolnością, żołnierzy całowano na ulicach, przypominam sobie taki obrazek, jak pewna staruszka całować chciała po rękach jednego z pierwszych żołnierzy polskich w Łodzi. Entuzjazm ten

trwał parę tygodni, lecz niezawsze ludność zdała egzamin z zadań jakie nakładała sytuacja. Ze smutkiem widziało się, bezczelną grabież opuszczonych sklepów i magazynów, które po Niemcach przejęło Państwo.

Biura naszej partii mieściły się na ul. Cegielnianej. Pracy było tak dużo, że pracowaliśmy po szesnastu godzinach do późna. Chodziliśmy głodni, z jedzeniem było bardzo źle. Pierwszy przydział chleba wywołał wśród nas niesłychaną radość.

Równocześnie z organizacją PPS odbudowywała się OM. TUR., której przewodniczącym został tow. Kaczmarek, mój były „adutant“ z czasów konspiracji.

— Jakie wspomnienia ma obywatel z czasów konspiracji?

— Wspomnień tych było dużo, w o-

wych czasach, żyło się szybko, przeżywania były silne, lecz pedziły jedne za drugimi, za trudno wszystko pamiętać.

Pokażę wam plik ulotek, pisma wydane nielegalnie, fragment naszego partyjnego archiwum z czasów konspiracji. — Tu obywatel Wachowicz pokazał nam butelki wewnątrz, których znajdowały się partyjne dokumenty i kilkanaście egzemplarzy nielegalnych wydawnictw jak „Walka Ludu”, „Na Barykadzie”, „Pobudka”, „Polka Podziemia” i „Kuznia”.

Fotografie fragmentu tego archiwum, reproduujemy obok.

— Nasze archiwum. — mówi dalej obywatel Wachowicz. — było zakopane w butelkach pod Zgierzem, Tuszynem i na ulicy Lutomierskiej u rodziców tow. Stawińskiego. Prowadzono konspiracyjną robotę, każdy z nas był zaopa-

trzony w fałszywe dokumenty. Mieliśmy własne biuro paszportowe i drukarnie dokumentów. Wydawaliśmy pisma, których tytuły były dość często ze względów konspiracyjnych były zmieniane.

— W 1942 r. była w Łodzi wielka „wyspa”. Jeden z członków W. R. N. zasypał ludzi ze swojej organizacji, a także i z naszej. Zginął wtedy Juszczak, Matera, i czterdziestu innych ze Stobińskim na czele, zostało wysłanych do obozu koncentracyjnego. Nas, starych działaczy, wszyscy w Łodzi znali, konspirować się było trudno, tym bardziej, że aparat gestapo był bardzo rozbudowany i pracowali dla niego członkowie Hitler-Jugend, czyli cała młodzież niemiecka pomagająca gestapowskiemu szpicelom. W tym okresie pod Zgierzem miałem swoją kryjówkę i jeździłem stale w sprawach naszej partii między Łodzią a Warszawą, 2 tygodnie przed tą sławną „wyspą” wyjechałem do „Gubernii”. Tow. Kaczmarek zorganizował przerzucenie mnie przez granicę w ten sposób szczęśliwie ocalałem. I obecnie jako jeden z nielicznych dawnych działaczy PPS mogę dalej kontynuować pracę dla naszej partii, klasy robotniczej i Polski — kończy obywatel Wachowicz.

Jerzy Zakrzewski.

Ogłoszenia drobne

SKRADZIANO dowód osobisty, kartę inwalidzką na nazwisko Maciejewski Aleksander. Przeclaw pocz. Brzeziny k. Łodzi.

SKRADZIANO dowody na samochod ciężarowy marki „Daimler”, Nr. rejestr. C 37.749, które utraczyłem.

UNIEWAŻNIAM kartę rejestracyjną wojskową wydaną przez RKU Łódź Naremski Mięczysław Andrzej 4.

KROJCZEGO (wzięte) do nielubny meskiej oraz damskiej przymie na dobrych warunkach Spółdzielnia „Asra” Łódź Cegielniana 6.

SZWACZKI samodzielne przyjmie Spółdzielnia „Asra” Łódź, Cegielniana 6.

KSIĄZKI polskie, niemieckie kupuje stale Księgarnia naukowa, Piotrkowska 107.

Konspiracyjne archiwum PPS

Przez cały okres okupacji rozmaite ważne dokumenty partii były przechowywane w butelkach, zakopanych w ziemi

Andrzej Zański

Spójrz mi w oczy!

Powieść o życiu Łodzi—przed wojną, podczas okupacji i po wyzwoleniu

— Dziś w nocy włożyła mi pani do butonierki taki sam kwiat. Schowałem go sobie na pamiątkę chwil, których nigdy nie zapomnę.

— Tak, będzie to i dla mnie pamiątką dzieła. I dlatego wzięłam dziś taką samą różę. Pan przecież wie, że jestem trochę sentymentalna.

— A czasem miewa pani różne kaprysy...

Ona potrząsa głową:

— Dziś ta historia z różą nie jest kaprysem. Jest może raczej symbolem czegoś, czego jeszcze nie umiem określić.

W tej chwili nadeszła szybkim krokiem Hanka Mroczkówna.

Jest ubrana skromnie, ale gustownie. Włosy jej mają odcień popielaty. Już z daleka zobaczyła wysoką postać inżyniera i w jej naprawde ładnych, brązowych oczach zamigotały złociste iskielki. Ale gasną one natychmiast.

— Jest do pana telefon, panie inżynierze, a i szef wypytywał się o pana.

— Zaraz przyjdę — odpowiada Zbigniew, nie patrząc za odchodzącą dziewczyną. Ale obserwują ją uważnie spojrzenia Urszuli.

— Ładna, miła panna. Ma w sobie dużo rasy! Co to za jedna? Czy ktoś z towarzystwa?

— Nie, jest córką robotnika naszej fabryki. Pracuje tu jako stenopistka — informuje ją szybko Orszewski, zły, że przysnął nastrój tamtej przemijającej chwili.

Panna poprawia rękawiczkę.

— Widzę, że nie ma pan czasu. Nie chcę panu przeszkadzać, ale pragnęłabym jeszcze porozmawiać z panem.

— Naprawdę? — ucieszył się szczerze.

— Umówiłam się z Reną na jedenastą w „Ziemiańskiej”. Muszę więc iść. Ale ja dwunastą jestem wolna. Jeśli będzie to panu odpowiadało, zaczekam na niego punkt dwunasta na górze w „F. Słanadzie”. Przyjdzie pan?

— Chyba mogło by być inaczej — cicho dłużej jej dłoń.

Urszula wychodzi szybko z hali. Jeszcze pod jakimś błahym pretekstem wstępuje do ojca, potem siada do czekającego na nią auta i jedzie na spotkanie z przyjaciółką.

W „Ziemiańskiej” bawi krótko. Godzina jest wczesna, lokal pustawy. Panny miały do załatwienia jeszcze jakiś zakup, wypiją więc szybko po filiżance czekolady, placą i wyhodzą.

U drzwi spotykają Anatola Linicza.

Zasadniczo pożegnali się z nim parę godzin temu, wypada jednak uczynić to raz jeszcze jeden.

— Do widzenia! do widzenia za trzy miesiące! — ścisną mu ręce.

Raz jeszcze długim spojrzeniem ogarnia Linicz smutną, jaby zamgloną twarz Remy. Siedząc przy stoliku nerwowo pali potem papierosa. Czarna kawa, którą tak zawsze lubi, nie smakuje mu.

— Szkoda jednak, że nie mam pieniędzy. Byłbym mógł sobie wyjechać za granicę i zobaczyć, czy pod lazurowym niebem Południa w blasku gorętszego słońca oczy Remy będą tak samo melancholijne jak tutaj?

Pieniądze... Pieniądze, których nie lubi, a które jednak są potrzebne!

Przypomniała mu się jego ostatnia rozmowa z Julianem Herdem. Zasadniczo nie miał zamiaru odwiedzić go, chociaż się z nim umówił na jedenastą. Teraz jednak zmienił decyzję.

Czekając na rogu Piotrkowskiej pod Grand Hotelem na tramwaj, ujrzał Margot i Romę, idących w towarzystwie ojca.

Szły skromnie, potulnie jak przystało na panienki z przywoitego domu. Dwa miłe, słone amolki o niewinnych oczkach i różowych buziach, nie rozglądające się w prawo ani w lewo.

Na ukłon dziennikarza odpowiedziały pensjonarskim uledwie dygiem, poważnie, bez uśmiechu.

Ojciec, który nie znał Linicza, spojrział na niego groźnie, a jeszcze groźniej na córki. Wyjaśnienie jakie mu dały, było widocznie wystarczające, bo starszy pan złagodniał i również, choć już minął Linicza, zdjął kapelusz.

Zaraz potem wmięszali się w tłum: poważny dżentelmen i obie skromnie drepające przy jego boku bliźniaczki.

Wozny, który odebrał w sekretariacie głównego biura dyrekcji zakładów przemysłowych „Julian Herd” wizytówkę Linicza, wrócił po minucie z oznajmieniem:

— Pan dyrektor jest w tej chwili zajęty. Pan zechce zaczekać parę minut!!

Dziennikarz siadł w miękkim, wygodnym fotelu. Spoza zamkniętych drzwi bocznego pokoju dochodził do uszu jego stuk maszyn do pisania. Zdaleka, niby serca niewidzialnych olbrzymów, huczały jakieś maszyny.

Ich tak dobrze znana melodia podzielała kojąco na Linicza. Przypomniało mu się dzieciństwo, młyn wuj, gdzie lubił się waleśać. Raz zdarzyło mu się nawet, że zasnął pomiędzy workami maki i długo, długo potem szukała go matka, (miotana rozpaczą, że malec utonął w stawie przymlynowym) nim odnalazła go wreszcie Anatol nie wiedział wtedy, dlaczego matka, zamiast skarcić, porwała go w ramiona obsypała gorącymi pocałunkami. Dziś zrozumiał to. I usmiechnął się do wizerunku dzieciństwa i do twarzy dawno zmarłej matki, która wytoniła się niespodziewanie z półmgły dawności.

Z medytacji tych wyrwał go urzędowy głos woznego, oznajmiający, że pan naczelny dyrektor prosi.

d. c. n.

CENY OGŁOSZEŃ Drobne: za wyraz petitoowy poza tekstem — 5 zł. łune ogłoszenia: za milimetr — szpalte poza tekstem — zł. 14, w tekście — zł. 21. — W numerach niedzielnych i świątecznych — 50 procent drożej.

Wydawca Spółdzielnia wyd. „Express Ilustrowany” w Łodzi. K. Legium Redakcyjne. Red. i Adm. Łódź, Piotrkowska 102, Tel. 112-60. Druk.: Sp. „Czytelnik”, Zwirki 4. D-03951